

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ลำร่วลัทธิขงทวี่ปออเมริกาเหนือ
หน่วยการเรีร่นรู้ที่ ๑ ขัอความลัทธิอเมริกาเหนือ
แผนการจั้ดการเรีร่นรู้ที่ ๒ เรื่อง เป็ดแผนทวี่อเมริกาเหนือ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๓ ภาคเรีร่นที่ ๒ ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ลัทธิขงทวี่อเมริกาเหนือ

๑. ลัทธิขงภูมิประเทศ ลัทธิขงทวี่อเมริกาเหนือ แบ่งได้เป็น ๕ เขต คือ

๑.๑ เขตหินเก้กแคนาดา เป็นเขตหินเก้กที่กว้างขวาง มีลัทธิขงเป็นทวี่ราบ สลัทธิกับเนินเขารอบ ๆ อ่าวฮัดสัน จนถึงเขตทะเลสาบเกรตเลกส์หรือทะเลสาบทั้ง ๕ บริเวณนี้มีอายุใกล้เคียงกับเขตหินเก้กบอลติกในทวีปยุโรป มีความสูงเฉลี่ยประมาณ ๓๐๐-๖๐๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง เนื่องจากเป็นบริเวณที่เป็นธารน้ำแข็งมาก่อน จึงมีทะเลสาบจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วไป เขตนี้แร่อุดมสมบูรณ์มาก เช่น นิเกิล ทองแดง โคบอลต์ เหล็ก เงินและทองคำ แต่เป็นบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างเบาบางเพราะดินไม่อุดมสมบูรณ์และมีอากาศหนาวเย็น

๑.๒ เขตที่สูงด้านตะวันออก คือ บริเวณด้านตะวันออกของทวีปขนานกับชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก เป็นบริเวณที่มีอายุน้อยกว่าเขตหินเก้กแคนาดาแต่มีความสูงมากกว่า ความสูงโดยเฉลี่ย ๑.๓๒๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง ในเขตนี้มีแม่น้ำตกระหว่างเทือกเขาแอปปาเลเซียนกับทวี่ราบชายฝั่งทะเล ซึ่งใช้ประโยชน์ในด้านการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังเป็นเขตผลิตถ่านหินสำคัญ และมีเมืองอุตสาหกรรมสำคัญหลายแห่ง

๑.๓ เขตทวี่ราบตอนกลาง อยู่ระหว่างเทือกเขาร็อกกีและที่สูงด้านตะวันออก เริ่มตั้งแต่ชายฝั่งมหาสมุทรอาร์กติกถึงอ่าวเม็กซิโก บริเวณนี้มีอาณาเขตกว้างขวางประมาณ ๓ ใน ๕ ของพื้นที่ทั้งทวีป พื้นที่ส่วนใหญ่มีลัทธิขงเป็นทวี่ราบลอนลาด มีทวี่ราบสูงกระจายเป็นหย่อม ๆ ในเขตนี้แบ่งได้เป็น ๖ เขตย่อย ดังนี้

(๑) ทวี่ราบลุ่มแม่น้ำแมกเคนซี เป็นทวี่ราบแคบ ๆ ทางเหนือของแคนาดา

(๒) ทุ่งหญ้าแพรรี อยู่ทางตอนกลางของแคนาดาต่อเนื่องเข้าไปในสหรัฐอเมริกาเป็นแหล่งผลิตข้าวสาลีสำคัญแห่งหนึ่งของทวีปอเมริกาเหนือ

(๓) ทวี่ราบรอบทะเลสาบเกรตเลกส์และลุ่มแม่น้ำเซนต์ลอว์เรนซ์ ทะเลสาบเกรตเลกส์อยู่ระหว่างสหรัฐอเมริกาและแคนาดา เป็นแหล่งน้ำที่มีอาณาเขตติดต่อกันและเชื่อมต่อกับแม่น้ำเซนต์ลอว์เรนซ์ซึ่งไหลลงสู่มหาสมุทรแอตแลนติก เขตนี้เป็นบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งเกษตรกรรมสำคัญแห่งหนึ่ง รวมทั้งมีความสำคัญด้านการคมนาคมขนส่งภายในประเทศและระหว่างประเทศเนื่องจากมีทะเลสาบเกรตเลกส์ แม่น้ำเซนต์ลอว์เรนซ์และคลองเชื่อมต่อกันจำนวนมาก

(๔) ทวี่ราบลุ่มแม่น้ำมิสซิสซิปปี เป็นบริเวณที่มีแม่น้ำมิสซิสซิปปีและลำน้ำสาขาลำน้ำสาขาไหลผ่าน เช่น แม่น้ำมิสซิสซิปปี ไหลลงสู่อ่าวเม็กซิโก เขตนี้มีดินอุดมสมบูรณ์ และเป็นแหล่งปลูกพืชสำคัญ

(๕) ทวี่ราบชายฝั่งอ่าวเม็กซิโก เป็นเขตที่ราบกว้างใหญ่ มีความสูงเฉลี่ยประมาณ ๑๐๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง เป็นบริเวณที่มีดินอุดมสมบูรณ์ ปัจจุบันเป็นเขตทำฟาร์มปศุสัตว์และปลูกพืชเมืองร้อนของสหรัฐอเมริกา เช่น ยาสูบ ข้าวเจ้าและผลไม้เขตร้อน รวมทั้งเป็นแหล่งปิโตรเลียมที่สำคัญแห่งหนึ่ง

(๖) ทวี่ราบเชิงเขาของเทือกเขาร็อกกี เป็นบริเวณที่มีการกัดเซาะจากลำน้ำน้ำ มีความสูงเฉลี่ยประมาณ ๑,๖๐๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง เป็นเขตที่แห้งแล้งจึงมีการเกษตรน้อย

๑.๔ เขตเทือกเขาด้านตะวันตก ประกอบด้วยเทือกเขาหลายแนวต่อเนื่องกันในแนวเหนือ-ใต้จากตอนเหนือจนถึงคอคอดปานามา มีระยะทางประมาณ ๔,๒๐๐ กิโลเมตร เทือกเขาที่สำคัญ ได้แก่ เทือกเขาอะแลสกา เทือกเขาร็อกกี เทือกเขาเซียร์ราเนวาดา เทือกเขาเซียร์รามาเดรา เขตนี้เป็นเขตหินใหม่ มีเทือกเขาสูงสลัทธิซับซ้อน มีอายุใกล้เคียงกับเทือกเขาหิมาลัยในทวีปเอเชียและเทือกเขาแอลป์ในทวีปยุโรประหว่างเทือกเขามีทวี่ราบสูงหลายแห่ง เช่น ทวี่ราบสูง

อะแลสกา ที่ราบสูงบริติชโคลัมเบีย ที่ราบสูงเกรตเบซินและที่ราบสูงโคโลราโด บางบริเวณเป็นเขตภูเขาไฟทรงพลัง เขตเทือกเขาด้านตะวันตกนี้เป็นแหล่งแร่สำคัญ เช่น ทองคำ เงิน ตะกั่ว ทองแดง และสังกะสี

๑.๕ เขตอเมริกากลางและหมู่เกาะในทะเลแคริบเบียน เป็นแผ่นดินแคบ ๆ เป็นแนวยาว ต่อเนื่องไปถึงทวีปอเมริกาใต้ บริเวณชายฝั่งด้านมหาสมุทรแปซิฟิกมีแนวภูเขาไฟ หมู่เกาะในทะเลแคริบเบียนนี้เรียกว่า หมู่เกาะเวสต์อินดีส บางเกาะมีลักษณะเป็นที่ราบ บางเกาะมีภูเขาสูงและภูเขาไฟทรงพลัง หมู่เกาะเวสต์อินดีสแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ หมู่เกาะเกรตเตอร์แอนทิลลีส ประกอบด้วยเกาะคิวบา เกาะจาเมกา เกาะฮิสปันโยลาและเกาะเปอร์โตริโก ส่วนหมู่เกาะเลสเซอร์แอนทิลลีส ประกอบไปด้วยเกาะเล็ก ๆ จำนวนมาก เป็นแนวโค้งไปทางตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้

๒. แหล่งน้ำ แหล่งน้ำสำคัญในทวีปอเมริกาเหนือ มีดังนี้

๒.๑ แม่น้ำ

๑) แม่น้ำมิสซิสซิปปีและสาขา แม่น้ำมิสซิสซิปปีเป็นแม่น้ำสายยาวที่สุดในทวีปอเมริกาเหนือ คือ ยาวประมาณ ๓,๖๐๐ กิโลเมตร มีลำน้ำสาขาจำนวนมาก เช่น แม่น้ำมิสซิสซิปปี แม่น้ำโอไฮโอ แม่น้ำเทนเนสซีและแม่น้ำอาร์คันซอ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำมีพื้นที่กว้างขวางมาก ปัจจุบันเป็นแหล่งเกษตรกรรมสำคัญ ของสหรัฐอเมริกา ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๔๐ ของประเทศ แม่น้ำมิสซิสซิปปีมีความสำคัญด้านการคมนาคมและการขนส่งไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา ในฤดูใบไม้ผลิมีปริมาณน้ำมากจากลำน้ำสาขา ที่มีหิมะละลายรวมมาด้วย ทำให้เกิดน้ำท่วมเป็นบริเวณกว้าง ปัจจุบันมีการสร้างเขื่อนหลายแห่งเพื่อป้องกันน้ำท่วม

(๒) แม่น้ำเซนต์ลอว์เรนซ์ ไหลจากทะเลสาบออนแทรีโอลงสู่มหาสมุทรแอตแลนติกยาว ๑,๒๒๕ กิโลเมตร เป็นทางน้ำภายในทวีปอเมริกาเหนือที่สำคัญอีกสายหนึ่ง เนื่องจากเป็นเส้นทางสายคมนาคมขนส่งระหว่างมหาสมุทรแอตแลนติกกับบริเวณทะเลสาบเกรตเลกส์

๒.๒ ทะเลสาบ ทะเลสาบสำคัญของทวีปอเมริกาเหนือ คือ เกรตเลกส์ ซึ่งประกอบไปด้วย ทะเลสาบทั้ง ๕ ได้แก่ ทะเลสาบซูพีเรีย ทะเลสาบฮูรอน ทะเลสาบมิชิแกน ทะเลสาบอีรี และทะเลสาบออนแทรีโอ กลุ่มทะเลสาบนี้มีคลองหรือทางน้ำธรรมชาติเชื่อมต่อกันตลอด เช่น ทะเลสาบออนแทรีโอมีคลองเวลแลนด์เชื่อมต่อกับทะเลสาบอีรี ระหว่างทะเลสาบอีรีกับทะเลสาบออนแทรีโอมีแม่น้ำไนแอการาซึ่งมีความต่างระดับประมาณ ๕๐ เมตร ทำให้เกิดน้ำตกไนแอการาที่มีชื่อเสียงของโลก

๓. ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปอเมริกาเหนือ ทวีปอเมริกาเหนือมีพื้นที่กว้างใหญ่และอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย สามารถจำแนกได้เป็น ทรัพยากรดินและแร่ธาตุ ดังนี้

๓.๑. ดิน ลักษณะดินแตกต่างกันตามสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศ แบ่งได้เป็นหลายประเภท ได้แก่

- ๑. ดินข้าวโลก :** ดินแช่แข็งถาวร พบบริเวณตอนเหนือของแคนาดาและสหรัฐอเมริกา ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก
- ๒. ดินภูเขา :** ดินตื้น มีกรวดหินมาก ขาดความอุดมสมบูรณ์ พบในพื้นที่สูงชัน เช่น เทือกเขาร็อกกี และเทือกเขาในเม็กซิโก
- ๓. ดินทุ่งหญ้าแพรรี :** ดินลึก ชั้นบนชื้น มีอินทรีย์วัตถุสูง อุดมสมบูรณ์ เหมาะต่อการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะข้าวโพดและข้าวสาลี พบบริเวณที่ราบตอนกลางของสหรัฐอเมริกาและแคนาดา
- ๔. ดินตะกอนน้ำพา :** เกิดจากการทับถมตะกอนแม่น้ำ ดินร่วนอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูก เช่น บริเวณลุ่มน้ำมิสซูรีและมิสซิสซิปปี
- ๕. ดินที่ราบชายฝั่ง :** เกิดจากการทับถมของน้ำทะเลและน้ำกร่อย มีทั้งดินหยาบและดินละเอียด ส่วนที่มีอินทรีย์วัตถุสูงเหมาะแก่การเพาะปลูก เช่น พื้นที่ชายฝั่งเม็กซิโก เวสต์อินดีส และตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา
- ๖. ดินทะเลทราย :** เนื้อดินเป็นทรายหรือกรวด อินทรีย์วัตถุต่ำ บางพื้นที่ปรับใช้แหล่งน้ำใต้ดินเพื่อการเกษตร เช่น การปลูกส้มในสหรัฐอเมริกา แต่ส่วนใหญ่ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก

๓.๒. แร่ แร่กระจายอยู่ในหลายประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก แร่สำคัญ ได้แก่

๑. เหล็ก : พบที่ทะเลสาบซูพีเรียร์ เทือกเขาแอปพาเลเชียน คาบสมุทรแลบราดอร์ และเม็กซิโก
๒. ทองแดง : พบบริเวณเทือกเขาร็อกกี รอบอ่าวฮัดสัน และที่ราบสูงเม็กซิโก
๓. เงิน : พบในเทือกเขาร็อกกี แคนาดา และเม็กซิโกตอนกลาง
๔. ทองคำ : พบในเทือกเขาร็อกกี อะแลสกา ยูคอน บริติชโคลัมเบีย และเม็กซิโก
๕. นิกเกิล : พบมากรอบอ่าวฮัดสัน และเกาะฮิสปันโยลา
๖. บ็อกไซต์ : พบในรัฐอาร์คันซอ จาเมกา และเฮติ
๗. ถ่านหิน : พบมากที่เทือกเขาแอปพาเลเชียน และด้านตะวันตกของร็อกกี
๘. น้ำมันดิบ : พบมากบริเวณอ่าวเม็กซิโก รัฐเท็กซัส ลูเซียนา อะแลสกา ตอนใต้ของแคนาดา และเม็กซิโก
๙. ก๊าซธรรมชาติ : พบในที่ราบใกล้อ่าวเม็กซิโก และภาคใต้ของแคนาดา

๔. ลักษณะประชากรของทวีปอเมริกาเหนือ ทวีปอเมริกาเหนือเป็นทวีปที่ความหนาแน่นของประชากรที่ค่อนข้างเบาบาง ปัจจัยในการตั้งถิ่นฐานของผู้คนจึงสามารถสรุปได้ประเด็นดังนี้

๔.๑ พื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น แม้ค่าเฉลี่ยโดยรวมจะเบาบาง แต่ประชากรกลับกระจุกตัวหนาแน่นในพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพและพัฒนาเศรษฐกิจ ได้แก่

๑. ชายฝั่งตะวันออกของสหรัฐอเมริกาและแคนาดา: เป็นที่ราบ มีดินดี อุตสาหกรรมและคมนาคมเจริญ เกิดเมืองใหญ่และศูนย์กลางเศรษฐกิจ เช่น นิวยอร์ก วอชิงตัน ดี.ซี. ชิคาโกมอนทรีออล และโทรอนโต
๒. ชายฝั่งตะวันตกของสหรัฐอเมริกา: เมืองท่าสำคัญ เช่น ลอสแอนเจลิส และซานฟรานซิสโก ทำหน้าที่เชื่อมการค้ากับแปซิฟิกและพัฒนาเป็นเขตเกษตรกรรม-อุตสาหกรรมสมัยใหม่
๓. ตอนกลางของเม็กซิโกและอเมริกากลาง: ที่ราบสูงเม็กซิโกมีความอุดมสมบูรณ์ จึงกลายเป็นศูนย์กลางของการตั้งถิ่นฐาน เมืองใหญ่ เช่น เม็กซิโกซิตี และเมืองหลวงของประเทศอื่น ๆ ในอเมริกากลางก็มีประชากรหนาแน่นเพราะเป็นศูนย์กลางการค้าและการคมนาคม
๔. หมู่เกาะแคริบเบียน: เนื่องจากเป็นเกาะขนาดเล็ก ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ยสูงกว่าภูมิภาคอื่น โดยเฉพาะในเมืองหลวงและเมืองท่าที่เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ เช่น ฮาวานา (คิวบา) และซานโตโดมิงโก (สาธารณรัฐโดมินิกัน)

๔.๒ พื้นที่ที่มีประชากรเบาบาง เขตที่มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมแก่การตั้งถิ่นฐานยังคงมีประชากรอยู่น้อย เช่น กรีนแลนด์และตอนเหนือของแคนาดา ที่หนาวจัดและปกคลุมด้วยน้ำแข็งเกือบทั้งปี, รัฐอะแลสกา ที่มีภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงและอากาศหนาว, รวมถึง เขตทะเลทรายและที่ราบสูงตะวันตกเฉียงใต้ของสหรัฐฯ และเม็กซิโกตอนบน ที่มีความแห้งแล้งและขาดน้ำ

อ้างอิงเนื้อหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๗). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

แผนที่เฉพาะเรื่อง แสดงแหล่งแร่และทรัพยากรของทวีปอเมริกาเหนือ

ที่มา : Oxford University Press

[illegible]

ที่มา : แผนภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ ATLAS ดร.ประเสริฐ วิทย์ราษฎร์ และคณะ